

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POVIJEST

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2022./2023.

POV.54.HR.R.K1.40

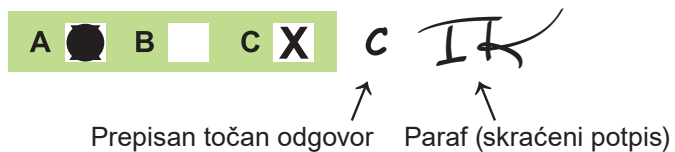

53672

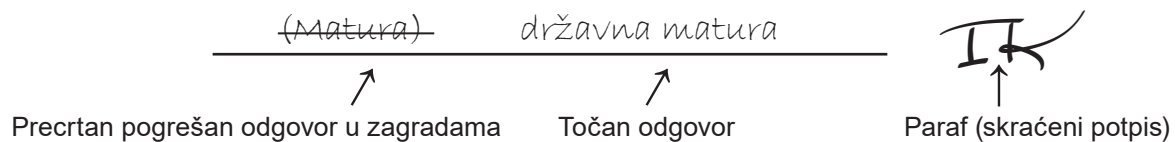
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 40 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Što se od navedenoga vezuje za vladavinu faraona Amenofisa IV.?

- A. izlazak Židova iz Egipta
- B. sklapanje mira s Hetitima
- C. pokušaj uvođenja monoteizma
- D. izgradnja hrama u Abu Simbelu

(1 bod)

2. Koje je mjesto u Iliriku bilo sjedište upravitelja rudnika zlata?

- A. Burnum
- B. Mursa
- C. Siscija
- D. Salona

(1 bod)

3. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Za koju je namjenu u antičko doba služilo prikazano tehničko dostignuće?

- A. za podno grijanje
- B. za skladištenje hrane
- C. za opskrbu tekućom vodom
- D. za prinošenje žrtava bogovima

(1 bod)

4. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Flavije Valerije Konstantin, pobožni, sretni, najveći, uzvišeni car, Akve Jaze jednom snagom vatre uništene, obnovio je do prijašnjeg izgleda s porticima i svim ukrasima i brigom (iz) svoje pobožnosti odredio je tjedni sajam na nedjelju tijekom cijele godine. Brigom Valerija Katulina, najodličnijeg muža, predstojnika provincije Panonije Prve Gornje.

Obnova koje je građevine opisana u povijesnome izvoru?

- A. termi
- B. arene
- C. kazališta
- D. akvadukta

(1 bod)

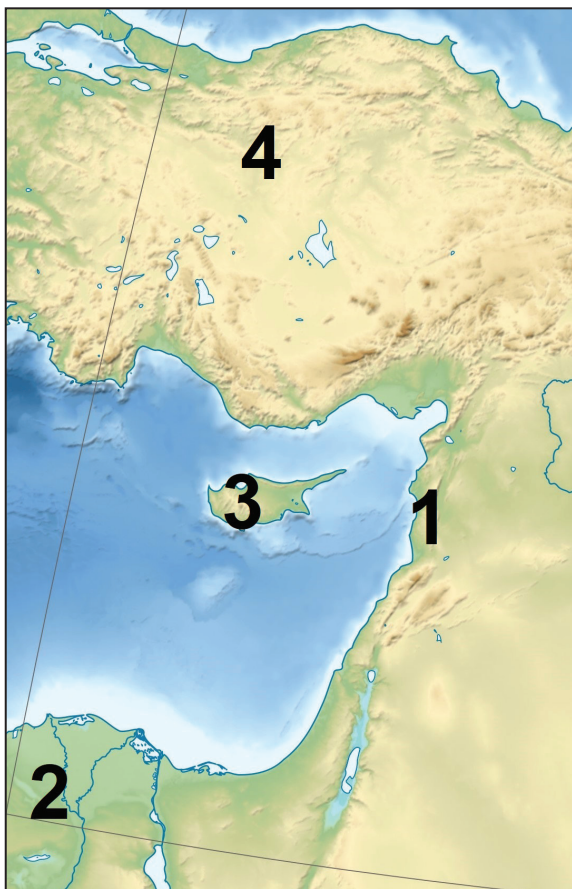
Povijest

5. Koja je bila posljedica pobune plebejaca 494. godine prije Krista?

- A. Rim je postao republika.
- B. Nastao je Zakonik dvanaest ploča.
- C. Plebejci su postali dio rimske vojske.
- D. Plebejci su dobili pravo na izbor dvaju pučkih tribuna.

(1 bod)

6. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Kojim je brojem na slikovnome prilogu označen prostor nastanka feničkoga alfabeta?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

7. Koje su od navedenih utvrda do sredine 14. stoljeća bile u vlasništvu obitelji Šubić?

- A. Bribir i Ostrovica
- B. Cetingrad i Ozalj
- C. Medvedgrad i Lotrščak
- D. Ružica i Veliki Tabor

(1 bod)

8. Što je od navedenoga bila posljedica velikih geografskih otkrića?

- A. jačanje Hanse
- B. revolucija cijena
- C. industrijska revolucija
- D. rat crvene i bijele ruže

(1 bod)

9. Koja je promjena u načinu ratovanja utjecala na konačni izgled Karlovačke utvrde?

- A. korištenje konjice
- B. korištenje artiljerije
- C. vojnici opremljeni oklopom
- D. nove drvene opsadne sprave

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Budući da se vjernost povećava, kad se cijena vjernosti naknađuje dostojnim uzvratom, smatramo vrijednim obilnije otvoriti ruku kraljevske darežljivosti (...) predali smo njemu i njegovim baštinicima po nasljednom pravu svu zemlju, koja pripada modruškoj županiji, s pripadnostima i svim prihodima, da je zauvijek posjeduju, uz izričit uvjet, da spomenuti knez (...) sudjeluje u vojsci naše jasnosti (...).

Na koji se društveni sloj odnose opisane odredbe?

- A. na građane
- B. na feudalce
- C. na kmetove
- D. na svećenike

(1 bod)

Povijest

11. Što je bila posljedica ratova Mlečana i uskoka početkom 16. stoljeća?

- A. propast Venecije
- B. raseljavanje uskoka
- C. sklapanje Mira u Požunu
- D. jačanje habsburške mornarice

(1 bod)

12. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji je srednjovjekovni izum prikazan na slikovnome prilogu?

- A. marama
- B. knjiga
- C. ogrtač
- D. naočale

(1 bod)

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

*Ivan biskup, sluga slugu božjih, ljubljenom sinu Tomislavu, kralju Hrvata (...).
Zbog toga vas opominjemo, predragi sinovi, da svoju nježnu djecu od malih nogu predate Bogu
na nauke (...) Ta koji bi se odabrani sin svete Rimske crkve, kao što ste vi, radovao prikazati
Bogu žrtvu na barbarskom ili slavenskom jeziku?*

Čiju perspektivu opisuje povijesni izvor?

- A. rimskoga pape
- B. ninskoga biskupa
- C. hrvatskoga vladara
- D. carigradskoga patrijarha

(1 bod)

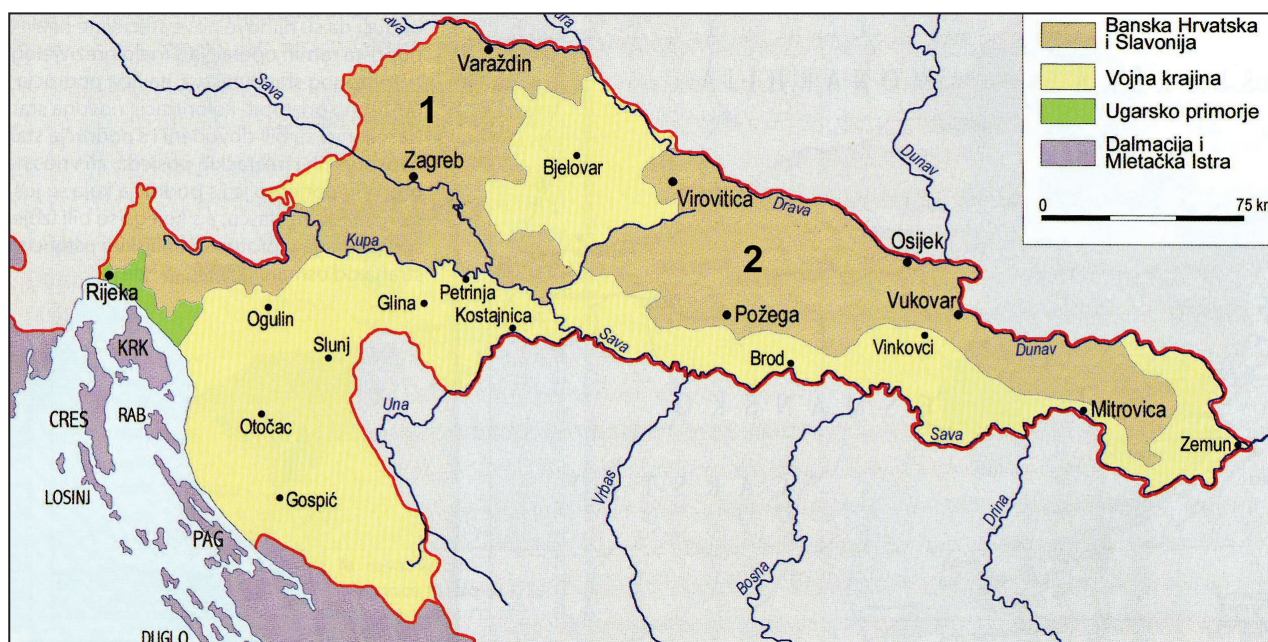
14. Osnivanje koje je naseobine bilo posljedica engleskoga naseljavanja Sjeverne Amerike i
djelatnosti trgovačkoga društva *Virginia Company*?

- A. Quebeca
- B. Plymoutha
- C. Jamestowna
- D. New Amsterdama

(1 bod)

Povijest

15. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kako se nazivaju administrativne jedinice na dijelovima hrvatskoga teritorija koje su na povijesnome zemljovidu označene brojevima 1 i 2?

- A. oblasti
- B. općine
- C. županije
- D. banovine

(1 bod)

16. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Ako Dalmatinci žele zauzeti mjesto među narodnostima sada kad se Evropa narodnosno preuređuje, neće ga nikada dobiti kao Dalmatinci; nego treba, zadržavajući ipak vlastito, proslavljeno ime, da se stope s onima koji su im najbliži po jeziku i porijeklu. Zbog toga nastojimo da se uvede slavenski jezik u javnost i željeli bismo da se djelomično uvede u škole (...).

Kojoj je političkoj opciji pripadao autor povijesnoga izvora?

- A. unionističkoj
- B. narodnjačkoj
- C. federalističkoj
- D. autonomaškoj

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Županijske kongregacije bile su uvijek burne (...) dolazili su u surkah i crvenih kapah sa mjesecom i zvijezdom, naravno svi kao potomci junačkog naroda sa sabljami, dapače i turopoljski seljački plemići u modrim zobunah sa gajtani, nekoji sa perčinom (...). Magjaroni nosili su Atile i sablje na zelenih gajtanih (...).

Pristaše koje političke opcije prema povijesnome izvoru dolaze u surkah i crvenih kapah?

- A. pravaša
- B. unionista
- C. hrvatskih preporoditelja
- D. mađarskih revolucionara

(1 bod)

Povijest

18. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid talijanskih zemalja iz 1861. godine.

Što je prikazano zelenom bojom na povijesnome zemljovidu?

- A. raspad Svetoga Rimskog Carstva Njemačkoga Naroda
- B. talijanske zemlje pod vlasti Napoleona I. Bonaparte
- C. ujedinjene talijanske zemlje s Rimom kao glavnim gradom
- D. ujedinjene talijanske zemlje bez Venecije i Papinske države

(1 bod)

19. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Na koji se događaj odnose prikazani spomenici?

- A. na objavu Riječke krpice
- B. na priključenje Dalmacije
- C. na priključenje Vojne krajine
- D. na početak narodnoga pokreta u Zaprešiću

(1 bod)

Povijest

20. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Kojemu slikarskom pravcu pripada prikazano umjetničko djelo?

- A. kubizmu
- B. futurizmu
- C. socrealizmu
- D. nadrealizmu

(1 bod)

21. Do koje je promjene u hrvatskoj politici dovela politika Novoga kursa?

- A. do jačanja dualizma
- B. do uspostave Bachova apsolutizma
- C. do suradnje s mađarskom opozicijom
- D. do priključenja Bosne i Hercegovine Hrvatskoj

(1 bod)

22. Koji je od navedenih društvenih slojeva bio privilegiran u provođenju agrarne reforme u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca?

- A. solunaši
- B. činovnici
- C. njemački starosjedioci
- D. slavonski veleposjednici

(1 bod)

23. Koja se od navedenih tvrdnja **ne odnosi** na gospodarstvo Nezavisne Države Hrvatske?

- A. U NDH-u bio je smanjen stočni fond.
- B. NDH je izvozila žitarice u Njemačku.
- C. Teritorij NDH bio je jeftin izvor boksita.
- D. U NDH-u prevladavale su povoljne cijene hrane.

(1 bod)

Povijest

24. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

1.

2.

3.

4.

Kojim je brojem obilježen slikovni prilog koji se **ne odnosi** na tzv. lude dvadesete?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

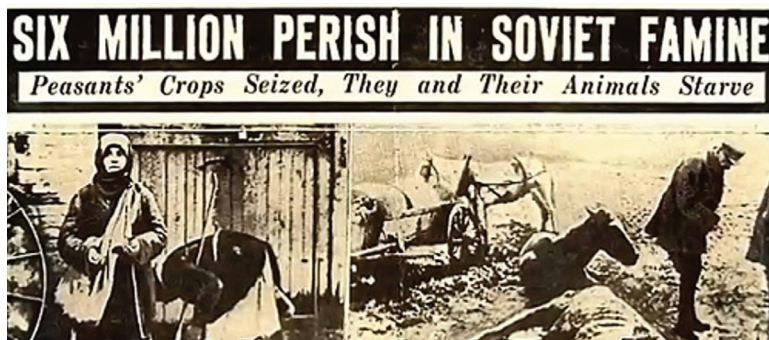
(1 bod)

25. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Slikovni prilog 1.

Prijevod teksta sa slikovnoga priloga 1. *K nama u kolhoz!*

Slikovni prilog 2.

Prijevod teksta sa slikovnoga priloga 2. *Chicago American*; Šest milijuna nestalo u sovjetskoj gladi; Žetva je kod seljaka završena, oni i njihova stoka gladuju

Koji je proces iz različitih perspektiva prikazan na povijesnim izvorima?

- A. komasacija
- B. kolonizacija
- C. urbanizacija
- D. kolektivizacija

(1 bod)

Povijest

26. Što je od navedenoga bila posljedica razvoja tehnologije za nastanak raketa V2?

- A. razvoj medija
- B. razvoj medicine
- C. razvoj mlaznoga pogona
- D. unapređenje proizvodnje dinamita

(1 bod)

27. Protiv koga su turske postrojbe izvršile genocid i etničko čišćenje u prvoj polovini 20. stoljeća?

- A. Bugara i Rumunja
- B. Grka i Armenaca
- C. Makedonaca i Srba
- D. Židova i Egipćana

(1 bod)

28. Što je bila posljedica objave Zagrebačkih punktacija?

- A. uhićenje Stjepana Radića
- B. nastanak Banovine Hrvatske
- C. napad Njemačke i Italije na Kraljevinu Jugoslaviju
- D. traženje preuređenja države od strane političkih stranaka

(1 bod)

29. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Što se nakon rujna 1943. godine promijenilo u statusu teritorija označenoga brojem 1 na povijesnome zemljovidu?

- A. Ojačala je talijanska vlast.
- B. Dobio je autonomiju u sklopu NDH.
- C. Uspostavljen je njemački protektorat.
- D. Prikličen je matici zemlji Hrvatskoj prema proglasu ZAVNOH-a.

(1 bod)

Povijest

30. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

S kojim je dostignućem iz 20. stoljeća u Hrvatskoj povezan prikazani objekt?

- A. s proizvodnjom ekološke energije
- B. s proizvodnjom nuklearne energije
- C. s potrebama razvoja radija i televizije
- D. s potrebama proučavanja potresnih linija

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

31. U kojemu su nizu točno kronološki poredani vladari?

- A. Hamurabi → David → Ramzes II. → Aleksandar Veliki
- B. Hamurabi → Ramzes II. → David → Aleksandar Veliki
- C. David → Hamurabi → Ramzes II. → Aleksandar Veliki
- D. Ramzes II. → David → Hamurabi → Aleksandar Veliki

(1 bod)

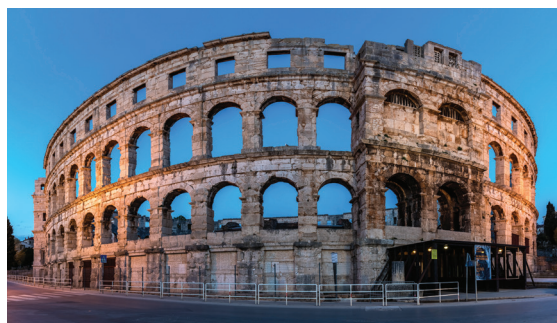
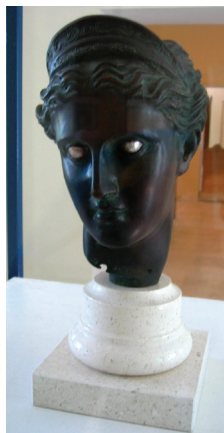
32. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz srednjovjekovne engleske povijesti?

- A. uspostava vijeća 25 baruna → donošenje Oxfordskih statuta
→ uspostava parlamenta → donošenje Velike povelje sloboda
- B. donošenje Velike povelje sloboda → uspostava vijeća 25 baruna
→ donošenje Oxfordskih statuta → uspostava parlamenta
- C. uspostava parlamenta → donošenje Velike povelje sloboda
→ uspostava vijeća 25 baruna → donošenje Oxfordskih statuta
- D. uspostava vijeća 25 baruna → donošenje Oxfordskih statuta
→ donošenje Velike povelje sloboda → uspostava parlamenta

(1 bod)

Povijest

33. U kojemu je nizu točno kronološki poredana kulturna baština sa hrvatskoga prostora?

- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 2 → 1 → 4 → 3
- C. 2 → 3 → 1 → 4
- D. 3 → 4 → 2 → 1

(1 bod)

34. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz srednjovjekovne hrvatske povijesti?

- A.** Karlo Veliki ratuje protiv Avara u Panonskoj nizini → pobuna Ljudevita Posavskoga → slabljenje Karolinga → samostalnost u doba kneza Branimira
- B.** samostalnost u doba kneza Branimira → pobuna Ljudevita Posavskoga → slabljenje Karolinga → Karlo Veliki ratuje protiv Avara u Panonskoj nizini
- C.** pobuna Ljudevita Posavskoga → Karlo Veliki ratuje protiv Avara u Panonskoj nizini → slabljenje Karolinga → samostalnost u doba kneza Branimira
- D.** Karlo Veliki ratuje protiv Avara u Panonskoj nizini → samostalnost u doba kneza Branimira → slabljenje Karolinga → pobuna Ljudevita Posavskoga

(1 bod)

35. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti 19. stoljeća?

- A.** donesena Listopadska diploma → sklopljena Hrvatsko-ugarska nagodba → objavljen Veljački patent → uspostava Bachova apsolutizma
- B.** objavljen Veljački patent → donesena Listopadska diploma → uspostava Bachova apsolutizma → sklopljena Hrvatsko-ugarska nagodba
- C.** uspostava Bachova apsolutizma → donesena Listopadska diploma → objavljen Veljački patent → sklopljena Hrvatsko-ugarska nagodba
- D.** objavljen Veljački patent → uspostava Bachova apsolutizma → donesena Listopadska diploma → sklopljena Hrvatsko-ugarska nagodba

(1 bod)

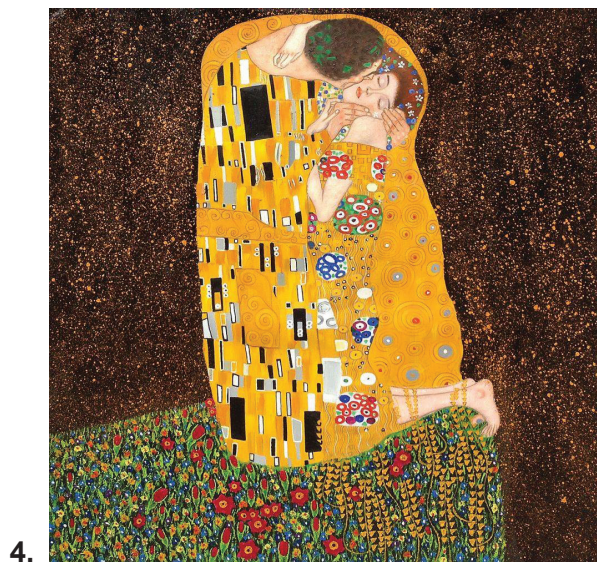
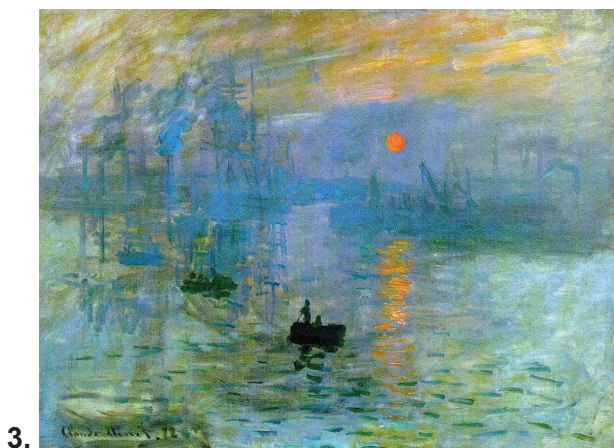
36. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz njemačke povijesti nakon Prvoga svjetskog rata?

- A.** abdikacija Vilima II. → pobuna Spartakovaca → potpisivanje Versajskoga ugovora s Njemačkom → minhenski puč
- B.** pobuna Spartakovaca → potpisivanje Versajskoga ugovora s Njemačkom → minhenski puč → abdikacija Vilima II.
- C.** potpisivanje Versajskoga ugovora s Njemačkom → abdikacija Vilima II. → minhenski puč → pobuna Spartakovaca
- D.** abdikacija Vilima II. → minhenski puč → potpisivanje Versajskoga ugovora s Njemačkom → pobuna Spartakovaca

(1 bod)

Povijest

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani nastanci prikazanih umjetničkih djela?

- A. 3 → 4 → 1 → 2
B. 2 → 3 → 4 → 1
C. 1 → 3 → 4 → 2
D. 1 → 2 → 3 → 4

(1 bod)

- 38.** U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti tijekom Drugoga svjetskog rata?
- A.** zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću → formiranje ZAVNOH-a
→ osnivanje ustaškoga logora Danica → osnutak Sisačkoga partizanskog odreda
 - B.** osnutak Sisačkoga partizanskog odreda → zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću
→ formiranje ZAVNOH-a → osnivanje ustaškoga logora Danica
 - C.** formiranje ZAVNOH-a → osnutak Sisačkoga partizanskog odreda
→ zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću → osnivanje ustaškoga logora Danica
 - D.** osnivanje ustaškoga logora Danica → osnutak Sisačkoga partizanskog odreda
→ zasjedanje AVNOJ-a u Bihaću → formiranje ZAVNOH-a

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

39. Pozorno pročitajte povijesne izvore i odgovorite na postavljena pitanja.

Prvi izvor

(...)

Uslišio sam molitvu i prošnju koju si mi uputio. Posvetio sam ovaj dom koji si sagradio da u njemu prebiva ime moje dovijeka; moje će oči i srce biti ovdje svagda. A ti, ako budeš hodio preda mnom kako je hodio tvoj otac David, u nevinosti srca i pravednosti, postupao u svemu kako sam ti zapovjedio i ako budeš držao moje zakone i moje naredbe, ja ću učvrstiti zauvijek tvoje kraljevsko prijestolje nad Izraelom, (...)

Drugi izvor

Ahija uze novi plašt koji je imao na sebi i razdrije ga na dvanaest komada. I reče Jeroboamu: Uzmi sebi deset komada, jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Evo ću istrgnuti kraljevstvo i (...) i dat ću tebi deset plemena. On će imati jedno pleme, zbog sluga mogega Davida i Jeruzalema, grada koji sam izabrao između svih plemena Izraelovih. To je zato što me ostavio i poklonio se Aštarti, boginji Sidonaca, Kemošu, bogu moapskom, i Milkomu, bogu Amonaca, i ne hodi više mojim putovima; ne čini što je pravo u mojim očima, niti izvršava moje zakone i naredbe kao što je činio njegov otac David'. (...)

39.1. Čija je vladavina opisana u povijesnim izvorima?

- A. Mojsija
- B. Roboama
- C. Salamona
- D. Sargona I.

(1 bod)

39.2. Što će prema drugome izvoru biti posljedica za Izrael zbog neposluha prema Jahvi?

- A. odlazak u babilonsko ropstvo
- B. podjela kraljevstva na dva dijela
- C. osvajanje Izraela od strane Rimljana
- D. rušenje Jahvina hrama u Jeruzalemu

(1 bod)

Povijest

40. Pozorno promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Opis slikovnoga priloga: Augustov hram u Puli s natpisom:
Romi i Augustu Cezaru, božanskom sinu, ocu domovine.

40.1. U kojemu je dijelu grada izgrađen prikazani hram?

- A. u luci
- B. u areni
- C. na forumu
- D. u vojnome logoru

(1 bod)

40.2. Po čemu se zna da je prikazani hram izgrađen za života cara Augusta?

- A. jer car nije naveden kao bog
- B. jer car nije nazvan uzvišenim
- C. jer car nije naveden kao augur
- D. jer Pula nije bila sjedište provincije

(1 bod)

Povijest

41. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

1. Ako netko ubije slobodnog (...) ili barbara koji živi po salijskom zakonu, i to mu bude dokazano, presudit će se da plati... 200 solida. (...)

3. Ako netko ubije čovjeka koji pripada kraljevoj pratnji... presudit će se da plati 600 solida. (...)

6. Međutim, ako je Rimljanin bio zemljoposjednik, a nije živio na kraljevskom dvoru, onaj koji ga ubije presudit će se da plati (...) 100 solida.

41.1. Koje je povijesno razdoblje opisano u povijesnome izvoru?

- A. stari vijek
- B. rani srednji vijek
- C. kasni srednji vijek
- D. početak novoga vijeka

(1 bod)

41.2. Na kojemu se teritoriju primjenjivao zakon naveden u povijesnome izvoru?

- A. u Bizantu
- B. u Engleskoj
- C. u Franačkoj
- D. u Sparti

(1 bod)

42. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Godine utjelovljenja gospodina našeg Isusa Krista tisuću šezdeset i šeste (...) dok je kralj (...) vladao u Hrvatskoj (...)

Ja Cicha, kći Dujma i Vekeneg, unuka priora Madija, a žena Andrije, sina Papova, pošto sam se nakon ubojstva muža našla u udovištvu, s dvjema kćerima, to jest Domnanom i Vekenegom, počela sam razmišljati kako da ne izgubim baštinu ovog prolaznog života i ne lišim se buduće vječnosti. I tako mi se korisnom učinila odluka da sa starijom kćeri, to jest Domnanom, posvetim život Bogu (...), a mlađu Vekenegu da postavim u bračni jaram (...)

42.1. Što je Cicha, kći Dujma i Vekeneg prema povijesnome izvoru napravila za spas svoje duše?

- A. Postala je redovnica.
- B. Krenula je na hodočašće.
- C. Stupila je u „bračni jaram”.
- D. Sakupila je vojsku za križarski rat.

(1 bod)

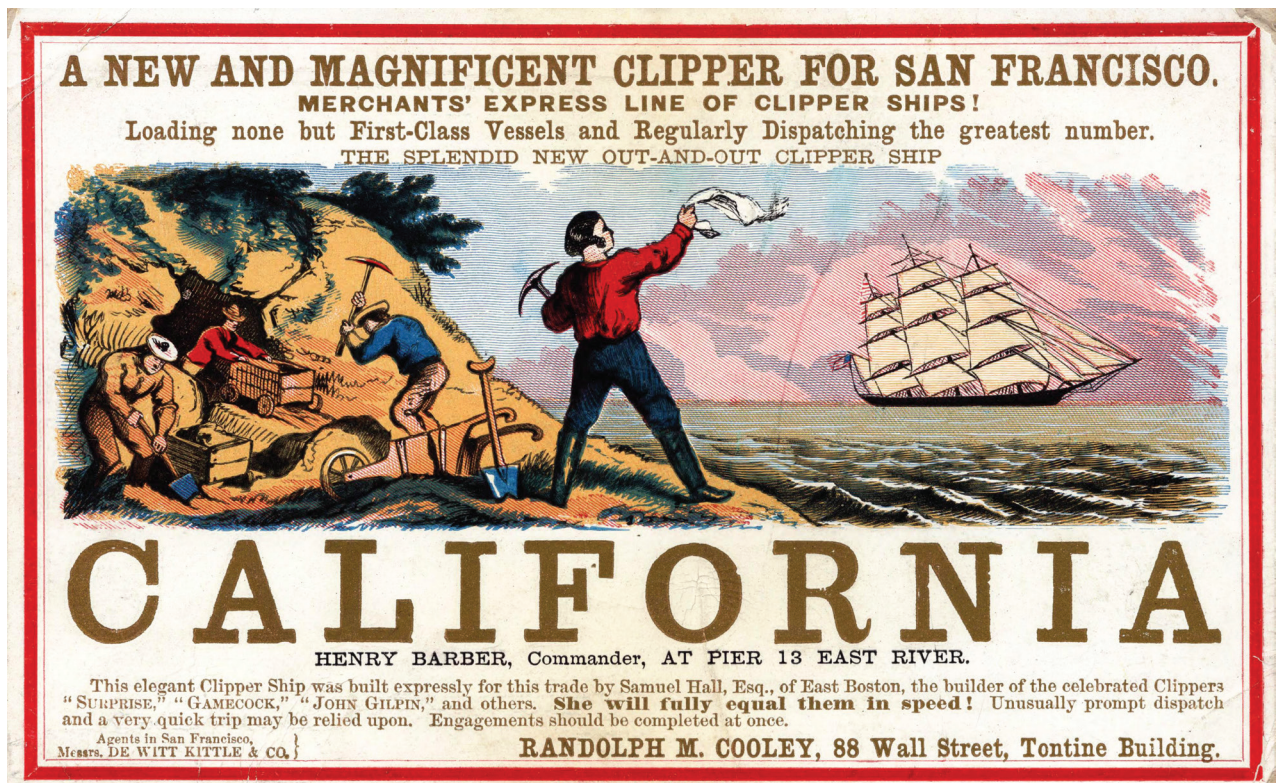
42.2. Tko je bio hrvatski vladar u vrijeme nastanka prikazanoga povijesnog izvora?

- A. Petar Krešimir IV.
- B. Stjepan Držislav
- C. Stjepan II.
- D. Tomislav

(1 bod)

Povijest

43. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Prijevod dijela slikovnog priloga: *Novi i veličanstveni brod (clipper) za San Francisco.*

43.1. S kojim je povijesnim razdobljem povezan slikovni prilog?

- A. s početkom rata za neovisnost SAD-a
- B. s krajem 18. stoljeća
- C. sa sredinom i drugom polovinom 19. stoljeća
- D. s prvom polovinom 20. stoljeća

(1 bod)

43.2. Koja je djelatnost trebala privući useljenike prema slikovnome prilogu?

- A. uzgoj pamuka
- B. uzgoj duhana
- C. gradnja željeznice
- D. potraga za zlatom

(1 bod)

44. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Sinoć u 7 u četvert satih prispie prvi put (...) iz Zidanoga mosta. Velika sila svieta bijaše se sakupila (...), da bude svjedok prvoga koračaja, koj nas (...) vezom sa ostalim svetom spaja. Al kad tamo, nemalo se začudismo, jer sve to vervi i terči u krasnoj jesenskoj tmici, koju je bljed mjesec kadtada iznad razterganih oblakah reko bi niekako turobno osvietljavao. „Zar tu neima jošte ni lampah?” pita jedan drugoga. Dakako, da ima, samo da neima jošte ni ulja ni fotogena. A to je dakle što drugo! (...) se približi; ognjenim svojim očima gleda ponosito nesterpljiva poniešto i nezadovoljna lica – sve ide, da vidi, je-li bi moguće bilo opaziti kojega poznanca ostavivšega austrijski Beč ali pojadranski Terst; (...).

44.1. Koju promjenu u prometu opisuje povijesni izvor?

- A. o prvome parobrodu
- B. o prvome električnom tramvaju
- C. o prvoj parnoj lokomotivi i vlaku
- D. o prvome automobilu u Zagrebu

(1 bod)

44.2. Kroz koji je od navedenih gradova prolazio prometni pravac opisan u povijesnome izvoru?

- A. kroz Karlovac
- B. kroz Koprivnicu
- C. kroz Varaždin
- D. kroz Zagreb

(1 bod)

Povijest

45. Pozorno promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

45.1. Kada se tip uređaja prikazan na slikovnome prilogu prvi put pojavio u komercijalnoj ponudi?

- A. 30-ih godina 20. stoljeća
- B. sredinom 20. stoljeća
- C. 80-ih godina 20. stoljeća
- D. početkom 21. stoljeća

(1 bod)

45.2. Koji je od navedenih izuma pridonio masovnomu korištenju prikazanoga uređaja u najnovije doba?

- A. 3D printeri
- B. solarne ploče
- C. pametni telefoni
- D. vozila s hibridnim pogonom

(1 bod)

46. Pozorno promotrite povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

46.1. Koje je razdoblje iz povijesti Kraljevine Jugoslavije prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. neposredno nakon sporazuma Cvetković-Maček
- B. neposredno nakon atentata u Narodnoj skupštini
- C. neposredno prije proglašenja Vidovdanskog ustava
- D. neposredno nakon kapitulacije Jugoslavije u Travanjskome ratu

(1 bod)

46.2. Kakav je bio stav ustaškoga pokreta prema prikazanoj teritorijalnoj promjeni?

- A. da se radi o dogovoru dviju buržoazija
- B. da je to konačni završetak preuređenja Kraljevine Jugoslavije
- C. da se radi o izdaji jer je Hrvatska ostala u Kraljevini Jugoslaviji
- D. da je potrebno uspostaviti neutralnu hrvatsku seljačku republiku

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

THE RE-UNITED STATES.

COLONEL NORTH (TO COLONEL SOUTH).—"WAL, BROTHER; GUESS WE COULDN'T BOTH WIN: SO LET'S SHAKE HANDS, AND JUST LIQUOR UP."

Izvor: engleska karikatura iz 1865. godine.

Tekst ispod karikature: *Ponovno ujedinjene Države.*

Pukovnik Sjever (pukovniku Jugu): Brate, pretpostavljam da ne možemo obojica pobijediti; zato se rukujemo i nazdravimo.

47.1. Odredite vrijeme i kontekst nastanka povijesnoga izvora. Objasnite društveno-povijesne okolnosti koristeći se sljedećim pojmovima: „gospodarski razvoj američkoga sjevera i juga”, „Abraham Lincoln”, „građanski rat kao totalni”, „Monroeova doktrina” i „rani američki imperijalizam”.

[illegible]

(3 boda)

Povijest

47.2. Navedite komu je povijesni izvor bio namijenjen. Objasnite svrhu i poruku povijesnoga izvora.

(3 boda)

47.3. Navedite tri primjera/elementa iz povijesnoga izvora koji upućuju na njegovu svrhu.

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica